

ST. OLAV

Nr. 6

Oslo, den 10. februar 1938.

50. årg.

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Septuagesima. — Det rumænske jødespørsmål. — Katolske kvinners aksjon. — Therese Neuman. — St. Antoniuskongregasjonens 25 årsjubileum. — Paven hylder professor Bjerknæs. — Pater Lutz's foredragsturne. — Ut-dannelsesfondets aksjon. — Drepende replikk. — Innsendt. — Bibelen i alle katolske hjem. — Hvem har — Herhjemme. — Inngått til redaksjonen. — — og derute.

Septuagesima.

I en av sine vidunderlig dype meditasjoner over den hellige skrift behandler kardinal Newman også Kirkens store botstid, som innledes med søndag Septuagesima = den 70. dag før påske og som i det ytre tilkjennegiss ved at kirkefarven er fiolett som i advents- og fastetiden. Og idet kardinalen gjør oppmerksom på at det dreier sig om ting, som bedre egner sig til å tilbedes enn til å utforskes gir han oss en veiledning i betraktning av det, som han betegner som den allerhelligste del av evangeliet: Kristi lidelse. Han viser oss nemlig at Kristi lidelse var en handling og belyser derved vår egen måte å bære våre lidelser på. Skjer den i Kristi etterfølgelse?

Da Guds sønn ikledde sig den menneskelige natur skapte han selv den sjel, som formidlet hans guddommelighets forening med et legem, dannet av den hellige jomfrus. Slik blev han fullkommen menneske — og med sitt legem av kjøtt og nerver åpnet han adgangen for hunger og tretthet, for sår og død idet det, som alle vi andre menneskers legemer, var mottagelig for lidelser. Men ikke nok med det: den sjel han kledde sig i blev også følsom overfor smerte og sorg, — vi husker de to små gripende ord. «Jesus gråt». Liksom hans sonende lidelse blev gjennomgått i legemet, blev den det også i sjelen.

Den tilstundende alvårlige tid vil gi oss anledning til å betrakte vår Frelseres legemlige lidelser — hans fengsling, hudflettelse, tornekrone, nagler og kors. Den korsfestedes billed, slik som det tegner sig for vårt blikk,

gjør en betraktning av disse ting forholdsvis lett tilgjengelig for oss — men med de lidelser som hans sjel måtte gjennomgå, forholder det sig annerledes. De kan ikke utmales for oss, de kan ikke fremstilles, de ligger langt, langt hinsides hvad vi kan tenke og fatte — og dog gikk de forut for hans legemlige lidelser. Var således ikke dødsangsten i Getsemane en sjelidelse mer enn en fysisk lidelse: «min sjel er sorgfull inntil døden —»? Den var den første av hans store offerhandlinger — og intet øieblikk må vi glemme at alt hvad Frelseren led i virkeligheten var av sjelelig art. Legemet befordret kun hjemsøkelsen videre til sjelen, som var lidelsens sanne mottager og sete.

Husker vi således ikke at Frelseren nektet å drikke vinen, bladet med myrrha, da han skulde korsfestes? Hvorfor? Jo, fordi denne drikk vilde ha bedøvet hans sinn og han vilde utholde smerten i all dens bitterhet. Om det hadde vært Faderens vilje at han skulde ha undgått lidelsen hadde han villet det med — men siden dette ikke er tilfellet hengir han sig selv, i full klar handlekraftig bevissthet, til lidelsen og vil ta hver enkelt del av den som et ledd i sin kamp mot det ondes princip i tilværelsen.

Ti skjønt vår Herre og Frelser var fulltut menneske bodde der en makt i ham, som var sterkere enn hans sjel — han var jo Gud. Et menneskes psyke er ellers og i almindelighet underlagt våre subjektive ønsker, følelser, impulser og lidenskaper, hvorved vår ånd, vår bevissthet vår vilje dessverre har altfor liten makt, så at «det onde som jeg ikke

vil, det gjør jeg» — men Kristi sjel var ene og alene behersket av hans evige og guddommelige personlighet og hellige åndskraft. Han iførte sig et legem, han blev menneske for å kunne lide som menneske — og da ondskapens og mørkets time kom ga han sig selv helt — ikke alene sitt legem utstrakt på korset og sin sjel, men også hele sin bevissthet og hele sin vilje. Da han hang såret, lidende, døende på korset — pint til overmål på legem og sjel — eiet han ennå hele sin viljekraft. Han døde ved en handling av sin vilje: «Fader, i dine hender befaler jeg min ånd!» Han overgav selv sin sjel, han mistet den ikke.

Og kan vi bruke tiden fremover til noe bedre enn å tilegne oss den samme bevissthet, den samme viljekraft, helliget Guds vilje? Kristus har banet veien for oss ved å gå den selv — i det allerhelligste sakrament tar han bolig i os og styrker oss til sjel og legem idet han skjenker oss den sonende vilje. Septuagesimasøndagen innleder en tid hvor alt i Kirken viser hen mot kristendommens store lære: offer bragt i kjerlighet og gudshengivenhet — offer bragt vår Gud og vår neste. Måtte denne tid også bli til personlig velsignelse for hver enkelt av oss, så læren mer og mer blev liv i oss!

Det rumænske jødespørsmål.

Inntil slutten av det 18. århundre fantes det i Rumænien som i de øvrige sydlige Balkanstater nesten kun spanske jøder. Disse «spaniolere» tilpasset sig etterhvert det rumænske folk slik at det nu er vanskelig å optrekke skarpe grenser, så meget destomer som de nu bærer rumænske navner. Først i begynnelsen av det 19. århundre tiltar også for Rumæniens vedkommende den jødiske invasjon østfra og med rivende fart vokset den jødiske del av befolkningen fra knapt 10 000 til 31 000 i et enkelt distrikt som Moldau — for å ta et bestemt eksempel — for ved begynnelsen av det 20. århundre å være nådd helt op til 275 000. Av kyndige folk regnes selv dette tall som altfor lavt — i virkeligheten mener man at det er nærmere en halv million.

Rumænerne har imidlertid alltid hatet jødene og deres fremtreden, og helt fra midten av det 17. århundre finner vi kunngjørelser rettet mot dem. Forfatningen av 1866 nekter dem til og med hjemstavsrett og i 1868 utstedte 31 medlemmer av det rumænske kammer et manifest imot dem hvori det heter: «den jødiske innvandring har i de siste årtatt et så sterkt opsving at den vekker bestyrtelse i den rumænske befolkning, ti denne ser sig oversvømmet av et folk, som danner et fremmed element med motstridende interesser blant den. Vi merker hvor truende en av 500 000 mennesker bestående fast koloni er for Rumænien, især fordi den er i stadig vekst og hverken de lokale eller sociale myndigheter har ringeste makt over den. Det beror på at jødene både ved sin opprinnelse, moral, språk, tradisjon og religion er forskjellig fra det rumænske folk. Man har midt iblant våre egne borgere gitt dem monopoler, som dreper handelen og småindustrien — jødene har inntatt de innfødde kjøpmenns plasser og har til og med kastet sig over landbruket. Mens det rumænske samfund stadig går tilbake vokser jødene i antall».

I den annen tredjedel av det 19. århundre ødela den jødiske overmæktige invasjon alle tilløp til dan-

nelsen av et rumænsk borgerskap. Håndverk og handel kom på jødiske hender og ved å forpakte bojargodsene utnyttet de hensynsløst den rumænske landbefolkning. Intet under at rumænenes holdning blev mer og mer antisemitisk og fruktene var bl.a. den ovennevnte kunngjørelse og at man nektet dem borgerskap. Imidlertid tok «Alliance israélite universelle» kampen op og krevet jødernes fulle likestillethet med landets egen befolkning som blev tvungen til å innrømme dette, da det var på en tid hvor liberalismen sat i høiset og det ute i Europa ikke fantes noen forståelse av rumænernes holdning. Lord Beaconsfeld, grev Andrassy og Bismarck bl.a. støttet de jødiske fordringer, som dog først i hele sin utstrekning gikk igjennem 1923. Hvormange jøder det nu finnes i Rumænien er vanskelig å si nøyaktig, men 800 000 er ikke for meget sagt — alene siden 1920 er det innvandret ca. $\frac{1}{4}$ million. Men samtidig er også den antijødiske stemning steget og har ført til dannelse av en organisasjon. I 1910 gikk man flere steder til valg på et antisemitisk program skjønt den manglende hjemstavsrett den gang dannet en hindring for jødisk dominerende innflytelse i det kulturelle og politiske liv. Men nu er det kommet fart i tingene — et viktig skritt er det i 1933 fremsatte lovforslag om å forby navneforandring av såvel jødiske som andre fremmede navn til mer rumænske, da dette vanskeliggjør en adskillelse mellom de nasjonale og jødiske elementer. Rumænien arbeider nu bevisst på å isolere og bli kvitt sine jøder, men motstanden er stor da jødene har benyttet sig av sin økonomisk sterke posisjon til å erobre sig flere ledende stillinger og samtidig mange steder er bærerne av de kommunistiske ideer.

Tallene er også chokerende: 33 % er jordeiere — av skogdriften er det samme procentantall på jødiske hender og over 50 % har monopol på skjenkerettighetene og ødelegger befolkningen ved først

å gi den utstrakt kreditt på alkohol og siden brutalt utnytte gjelden til å drive skyldnerne inn i den ytterste fattigdom. Øienvidner på stedet forteller at det er intet under, at rumænerne begynner å røre på sig og at det sikkert forestår en effektiv nasjonal oprensning selv om man bør håpe at den ikke vil anta så drastiske former som i Tyskland.

Til sist noen tall som belyser jødernes stilling i landet. I Bukarest er det 1450 jødiske sakførere, — i Bukowina er av 414 sakførere de 312 jøder — av 44 apotekere de 32 — av 45 arkitekter de 30. I Czernovitz blant 225 sakførere de 194 jøder — blant 152 læger de 95. — I pressen derimot har de

mindre innflytelse da 6 av jøder kontrollerte aviser er blitt innstillet og de nu kun må utgi publikasjoner på det jødiske eller hebraiske sprog og kun må utgjøre 10 % av et blads medarbeiderstab. Hvad handelen angår er det nok å nevne tallene fra Bukowinas tre store handelsorganisasjoner: næringsmiddelgruppen har blant 220 medlemmer 194 jøder — gruppe II, forretningsinnehaverne, blant 885 medlemmer 836 — gruppe III, handelsagenturer, blant 109 medlemmer 100.

At disse tall ikke alene betyr en nasjonal men også en fare for kristendommen sier sig selv.

Katolske kvinners aksjon.

Meddelt av N.K.K.F.

I den siste utgave av «Cahiers», organet for det internasjonale katolske kvinneforbund, hvorav N. K. K. F. danner et ledd, har mlle. Plissart skrevet en meget instruktiv beretning om de belgiske kvinners innsats i sitt lands katolske aksjon som kan gjøre regning på almen interesse, hvorfor vi her ved gjengir den i sine hovedtrekk. Mlle Plissart hevder at man i Belgias katolske aksjon gjenfinner hele folkets mentalitet som den har utviklet sig ned gjennom tidene og som har avfødt det rike foreningsliv som blomstrer overalt nu. Belgierne har nemlig meget lettere for å leve i sammenslutninger enn i samfund — men alt samarbeid vanskeligjøres også ved den dype kløft som iallfall har vært mellom de to store sproggrupper: de flamske provinser imot nord og de vallonske mot syd. Ikke alene sproget, men også temperamenter er forskjellig. Flamlenderen har tross sin noe flegmatiske karakter en utviklet sans for mystikk; mens vallonerne er lett bevegelige, naive og noe koleriske av natur. Men begge folkeslag er til det ytterste arbeidssomme og på grunn av sin steilhet ikke lett for fremmede å omgås.

Nu har imidlertid selvfølgelig det daglige liv for lengst utvisket en del av de skarpeste skillelinjer. Ekteskap, handelsinteresser, samferdselsmidler og felles kamp for den katolske religion og den politiske frihet har blandet de to grupper om hverandre og skapt grunnlaget for en omfattende katolsk aksjon. Imidlertid gir den særegne mentalitet sig også utslag der, og vi møter aksjonen opdelt i en rekke av sirkler, unioner, foreninger og gilder, hver beregnet på et spesielt miljø eller med et spesielt formål for øie. De er alle et ledd i den katolske aksjon uten direkte å være det vi forstår ved dette begrep. I sitt arbeid har de nemlig for det meste en eller annen utpreget tendens: økonomisk, politisk eller faglig, og er derfor ikke i alminnelighet anerkjent av de kirkelige myndigheter. Alle disse forskjellige grupper utfører meget og godt arbeid, men man mangler en centraladministrasjon.

Under kongressen i Malines 1936 diskuterte man

hovedproblemene i nutidens katolske liv, idet man utstakk retningslinjene for såvel menns som kvinners katolske aksjon, fordi begge lider under den samme mangel på en ledende fellesorganisasjon, et samlende styre. Ennå har man ikke fått realisert stort av disse planer, da de selvfølgelig støter på mange vanskeligheter — men man holder på å utforme lovene hvorved også kvinnes aksjon vil anta fastere former. Det er en selvfølge at aksjonen da vil bli opdelt i fire hovedgrupper som i de fleste andre land — med ungdommen for sig.

Forøvrig tør man si at de unge belgiske kvinners aksjon allerede er godt ordnet, idet denne danne en organisasjon for hele landet, kun opdelt i to avdelinger etter sprogene. Den bærer navnet A. C. J. B. F. = Association Catholique de la Jeunesse Belge Féminine og teller 90 000 medlemmer. I spissen står et råd, et sekretariat og lokalstyre for de enkelte ledd. Disse er inndelt for en stor del etter det sociale miljø, da det har vist sig å gi de beste betingelser for godt samarbeid.

A. C. J. B. F. blev stiftet 1924 som en sammenlutning av foreninger over hele landet med katolsk aksjon som mål. Man ønsket å skape nytt liv i arbeidet, og det er lykket helt. Et glimrende hjelpemiddel viste studiecirkelene sig å være, skjønt det forskjellige oppdragelse- og kunnskapsnivå til å begynne med la store hindringer i veien. Et mektig fremstøt blev gjort da J. O. C. F. blev dannet i 1925 og førte til at de religiøse interesser tok luv fra de økonomiske og politiske problemer, hvilket særlig kom til syne i en gruppe bestående av unge landarbeidesker. Men drog lærdom av dette og reorganiserte i 1930 A. C. J. B. F., idet man inndelte den i ledd etter de forskjellige miljøer. Dette viste ytterst heldig, da de største vanskeligheter derved blev ryddet av veien.

Naturligvis er arbeidsmetodene forskjellig for de forskjellige ledd, men retningslinjene er felles og går hovedsakelig ut på opplysningsarbeid, utad for anderledestroende og innad til befestelse av de katolske sannheter. Det virkes dels gjennom di-

rekte undervisning, dels og mest ved en bevisst personlig innflytelse ved eksemplets makt — og de «kjempende» har sine egne studiecirkler, som avholdes hvert år som en slags retretter og som inndeles i smågrupper for ca. 14—20, for at alle kan ha utbytte av dem. Disse studiecirkler samles gjerne på de store skolehjem som kan ta en 6—700 elever, og man er de søstre meget takknemlig som ofrer sin egen ferie for å ta imot og stelle for alle disse unge.

Under disse studiemøter planlegges det følgende års aksjon — dens religiøse side ved studiet av Kirkens lære, dens sociale ved drøftelse av de forskjellige sider av samfundslivet og hvad det kan gjøres for å høine dette.

Hele dette arbeid ledes av de kirkelige autoriteter som også sammensetter de enkelte grupper, når ikke en sluttet krets har meldt sig. I årets løp oppfriskes det lærte ved avholdelse av såkalte «studiedager» over hele landet innenfor de enkelte lokal-ledd i menighetene.

Disse lokal-ledd er selvfølgelig de bærende krefter i hele aksjonen, da det jo er dem som realiserer alle beslutningene i det daglige liv. Et lokal-ledd består av en komite, som utfører de løpende forretninger, en studiecirkel for de særlig interesserte og en fellesforening med kameratslig samvær

som formål. I påsketiden og før denne utfoldes en særlig intens virksomhet, idet man forbereder alt til en felleskommunion av unge piker i menigheten ved en rekke av messer og kommunjoner i hele fastetiden. Der føres kartotek over de unge piker som skal innbydes og der gjøres besøk i deres hjem, de får tilstillet skrifter o. l. Hele denne kampanje er like stimulerende for dem som gir som for de som tar imot, og den er til stor oppbyggelse for hele menigheten, hvor den mange steder har skapt store resultater i retning av fornyet trosiver for de lunknes vedkommende, tilbakekomst for de frafalle, og særlig har den vist sig å ha en god innflytelse på familielivet og foreningslivet.

Megen vekt legges på samarbeidet med de andre foreninger innenfor menigheten. Lederen av organisasjonsarbeidet har man gjerne felles med de unge menns katolske aksjonsgrupper; så man ikke hindrer, men støtter hverandre i arbeidet.

De kirkelige myndigheter ser selvfølgelig med stor velvilje på hele dette arbeid og hjelper til ved utarbeidelse av programmer, retretter samt veiledning i utgivelse av de forskjellige former for trykksker. Man ser i denne aksjon et av de beste våpen mot den røde fare — en tillit som A. C. J. B. F. nok fremdeles vil vise sig verdig til.

Therese Neuman.

i teologiens og lægevidenskapens lys.

I det siste år er det blitt stillere om Therese Neumann, men for nylig er hun atter blitt et brennpunkt for katolsk interesse idet det biskoppelige ordinariat i Regensburg, hvorunder Konnersreuth hører, i sitt offisielle organ av 10/12 1937 har uttalt sig om foreteelsene der. Som det vil erindres bragte «St. Olav» den gang ordlyden av den biskoppelige kunngjørelse som gikk ut på at man krevet en ny lægevidenskapelig undersøkelse som Therese var villig til men hennes far motsatte sig, hvorfor den kirkelige øvrighet intet ansvar kunde ta overfor karakterene av de usedvanlige fænomener i Konnersreuth og ikke mer vilde gi tillatelse til at man besøkte Therese. En endelig dom over begivenhetene er dog ikke uttalt med dette.

Den fordring som ordinariatet oppstiller om en ny lægevidenskapelig undersøkelse er igrunnen helt selvfølgelig, og dessuten har kjente navngitte teologer for lang tid siden krevet det samme, idet de har inntatt en meget kritisk holdning — således inneholder 7 bind av «Lexikons für Theologie und Kirche» en meget nøktern artikkel om Therese — professor Engelbert Krebs har tatt sterke forbehold i sin anmeldelse av erkebiskop dr. Teodorowicz' Konnersreutherbok og først og fremst har den kjente Karmelittpater Bruno de Jésus—Marie, utgiveren av «Etudes Carmelitaines», fellet en meget streng dom som er desto vektigere som han var den som

hadde det avgjørende ord da det gjaldt bedømmelsen av Beauraing-mysteriet. Allerede i 1935 uttalte pater Bruno i et foredrag han holdt for medlemmer av den østerrikske lægeforening St. Lukas-gildet og som handlet om «sann og falsk mystikk» følgende:

«Therese Neumanns tilfelle kan ikke settes på linje med den hl. Theresas eller St. Johannes av Korsets psykologi. Sett ut fra lægevidenskapen må man iaktta det strengeste forbehold, ti de nevrologer som jeg har spurt, erklærer alle at ingen organisk lidelse bevirker det sykdomsbilled som Therese Neumann frembyr 1918—23, og deres uttalelser har ikke ladt mig i tvil om at de legemlige symptomer iallfall i de år er av ren hysterisk art..... En i lengre tid gjennomført undersøkelse på en bayersk klinikk således som biskopene ønsker det synes mig å være det eneste kloke, og Thereses pårørende vil vel ha vanskelig for å turde motsette sig dette ønske når de allerede har åpnet sin dør for et ikke ringe antall pilgrimer..... Vi har ikke alene rett, men også plikt til å være skeptiske. Jeg forlanger ikke av de kristne at de skal fornekte det mystiske, men de må forstå hvor nødvendig det er overfor et underbart fænomen allerførst å få konstatert, om det virkelig dreier sig om noe overnaturlig eller om det kun er en illusjon eller et lune av naturen, før man fastslår at det er et under! Hvilken fare vil det ikke være for troen om det skulde vise sig at det

man har tatt for et under i virkeligheten kun er et blendverk.

Men både pater Bruno som de andre teologer medgir at man har ingen grunn til å tro at det dreier sig om et bevisst bedrageri fra Thereses side — samt at mange av hennes uttalelser virker slående sanne og riktige.

Strengere enn teologene er lægene i sin dom. I sitt videnskapelige verk, «Therese Neumann et aut-res stigmatisées» (Bryssel, 1933) drøfter den kjente læge Masoin i Namur ved siden av andre «tilfelle» som Marie v. Mørk, Katharine Emmerick, Louise Lateau m.fl. også Therese og hevder at kun den vedvarende mangel på ernæring vil danne det avgjørende bevis på fenomenets overnaturlige og mirakuløse karakter, men at dette bevis inntil nu ikke er absolutt uangripelig fremskaffet. En lignende dom er felt av dr. Deutsh og dr. Hermann. Dr. Deutsch-Lippstadt har nylig så skarpt omtalt Konnersreuther-saken i «Korespondanzblatt für den katholischen Klerus» (25. okt. 1937) at alene det berettiger biskop Buchbergers ønske om en ny undersøkelse. Dr. Deutsch fordrer til og med at sårmerkene skal behandles grundig, da det inntil nu ikke er bevist at de har en sjelelig årsak — de kan jo også stamme fra innvirkning utenfra. Om hennes fullstendige faste med følgende stanset fordøielssystem skriver han: «Det er naivt å tro at

den observasjon som fant sted i 1927 er tilstrekkelig som bevis for en så opsiktsvekkende påstand. I løpet av 30 år har jeg foretatt mange observasjoner og avgitt de tilhørende erklæringer, og ut fra denne erfaring må jeg si følgende: like så dumt som det vilde være om jeg efter min naturlige forstand vilde felle en dom over et vanskelig problem i teologien — f.eks. over nåden — like så dumt handler en teolog, selv den lærdeste, om han vil hevde at den foretatte observasjon i Konnersreuth kan tas for et bevis på at Therese ingen næring har tatt til sig på dette tidspunkt. Jeg kjenner gjennom 30 års virke som overlæge på store sykehus meget godt til katolske søstres samvittighetsfullhet — men den slår ikke til når det gjelder å holde et hysterisk menneske stangen. Man kjenner en lang rekke falske stigmatiseringer, som er blitt avslørt på sykehusene, efter at den nøieste overvåking i hjemmet har slått feil». Og han belegger sine ord med eksempler og beviser, hvorefter han krever at Therese skal opholde sig minst 3—4 uker på et sykehus.

Til sist kan fastslås at Kirken alltid holder på en naturlig forklaring av mystiske fenomener inntil bevisene blir så sterke at en slik forklaring blir umulig. Foreløbig stiller den sig altså avventende overfor Therese Neumann inntil hun og hennes familie er gått med på ny undersøkelse i fullt betryggende form.

St. Antoniuskongregasjonens 25 årsjubileum.

Den 17. februar 1913 approbertes St. Antoniuskongregasjonen i Rom, og dagen er derfor i år en serlig stor fest for de flinke og stillferdige søstre i bispegården og på Stabekk. Kongregasjonen er oprinlig stiftet av den fromme og opofrende sogneprest Gerardus van Schijndel i den lille landsby Boerdonk i Nederland. Han hadde i en årrekke vært misjonær i Afrika men kom syk hjem og fikk ikke mer tillatelse til å reise ut. Arbeidet som sogneprest på det lille sted Boerdonk var ikke nok for hans nidkjære sinn og han forsøkte så å ta unge prestekandidater i sitt hus for å undervise dem. Heller ikke her hadde han lykken med sig — og da var det at han opprettet en søsterkongregasjon, hvis formål var arbeidet i misjonens tjeneste. Han møtte utrolig meget motgang og ingen serlig forståelse hos de kirkelige myndigheter, som mente at man hadde nok søstre og trengte ikke en ny kon-

gregasjon, men han holdt ut i fattigdom og ofte direkte nød. Hans husholderske var den første som tråtte inn sammen med noen tyske postulanter, men disse forsvant etterhvert da forholdene var for fattige — et eneste rum tjente således som opholdsværelse, refektorium og kjøkken. En av de herværende søstre forteller således at da hun tråtte inn i 1915 var der en søster, en novice og 14 postulan-

De første St. Antoniusøstre.

ter i dette lille rum, hvorfra man på en hønselige måtte kravle op til loftet hvor de små celler var — «men vi hadde det godt», smiler hun med et lille lengselsfullt sukk. Forholdene blev dog bedre da man 1924 flyttet til Asten — klostret hadde da ca. 30 søstre. Samme år kom de første 4 søstre til Norge — de fleste av dem arbeider her ennu. Til Stabekk kom de i 1931.

Foruten sitt virke her i landet driver kongregasjonen misjonsarbeid i Kongo og på Borneo — ved

moderhuset i Asten har man ambulert sykepleie samt en velrenommert poliklinikk og endelig har søstrene et sykehus i Moergestel. Kongregasjonens åndelige leder er pastor Vingerhoets og dens generalpriorinne moder Dolorosa. I 1932 besøkte hun de herværende søstre.

«St. Olav» bringer kongregasjonen sin hjertelige og takknemmelige lykkønsning — ad multos annos!

Paven hylder professor Bjerknæs.

Fra «Morgenbladet» bringer vi foreløbig følgende referat som vi siden håper å kunne supplere ytterligere.

På årsfesten for det av Pave Pius XI. ifjor stiftede videnskapsakademi blev der i Vatikanet holdt en fest hvor alle medlemmer var innbudt, deriblandt fra Norge professor B j e r k n æ s.

Efterat professor Vallauri hadde holdt minnetalen over akademiets store medlem M a r c o n i, hvis ånd som han sa, sikkert i dette øieblikk var tilstede i vatikanet, hvor han på grunn av hele sin religiøse innstilling følte sig som hjemme og hvor han hadde utført så store arbeider, tok professor Bjerknæs ordet. Professoren, som også hyldet den store avdøde, uttalte at den udødelige videnskapsmann Marconi hadde gjort menneskeheten enestående tjenester ved å lære den bruken av de elektriske bølger som H e r z hadde begynt arbeidet med.

Professor Bjerknæs, som talte på tysk, overrakte derpå paven et manuskript som hans store lærer

Herz hadde efterlatt sig og som Hans Hellighet så igjennem med stor interesse. Paven holdt derpå en tale hvori han begynte med å takke professor Bjerknæs fordi han var kommet den lange vei fra Oslo, geografisk talt en lang vei men ikke åndelig talt, fordi Norge alltid lå hans hjerte nær. Tilslutt citerer paven Schiller på tysk og pointerte, at intet videnskapelig verk kunde lykkes uten lys fra oven: «Soll das Werk den Meister loben, kommet der Segen doch von oben».

Tilslutt påla paven de tilstedeværende ikke å stanse ved skapningen men alltid å tenke på skaperen. Derpå utdelte han velsignelsen.

Professor Bjerknæs er blitt feiret uavladelig fra vatikanets side. Foruten den praktfulle akademikjede i gull med pavekrone og pavenøkler, har han av paven personlig fått et kostbart ur, og pavelige automobiler har flere ganger daglig hentet ham til forskjellige fester fra vårt norske pensjonat.

D. E.

Pater Lutz's foredragsturne.

Den 1. februar har pater Lutz avsluttet sin foredragsserie, arrangert av St. Olavsforbundet.

Søndag 23. januar avholdtes to foredrag i Bergen over «Jesus og protestantene» og «Evangeliet og den katolske samfundsmoral». Begge hadde samlet mange tilhørere.

Tirsdag 25. og onsdag 26. gjestet pater Lutz Haugesund hvor fremmøtet var ubeklagelig til tross for uheldig vær. Emnet var den første aften: «Katolske tanker om reformasjonsjubileet» — den annen: «Katolsk propaganda og luthersk motpropaganda».

Frødag 28. besøktes Stavanger, hvor kirken var

overfytt til foredraget. Emne: «Reformasjonsjubileet».

Søndag 30. i Kristiansand. Ved begge foredragene om de samme emner fullt hus til trengsel.

I Arendal var været imidlertid så dårlig at det influerte følelig på tilhørerskaren.

Overalt har pater Lutz vært gjenstand for stor oppmerksomhet og foredragene er blitt utmerket bekjentgjort. Alle vegner fra kommer der varme og takknemlige uttalelser om paterens foredrag og besøk — en takknemlighet som i like høi grad er vendt mot pater Lutz selv som mot St. Olavsforbundet, som muliggjør en slik reise.

Utdannelsesfondets aksjon.

En uke nærmere!

Det arbeides under høitrykk men med strålende humør og stor forventning: vil våre gjester like sig når de nu kommer «til gilde med Per Gynt» —? Vi håper det — og vi får så megen kjærlig støtte at vi har lov til å håpe det.

La oss løfte litt på fliken til våre forberedelser:

Fra de snilde St. Franciskussøstre på Hønefoss er kommet det første positive svar på vår henvendelse, vår lille bønn om et litet bidrag til vår utlodning som vi har rettet til praktisk talt alle de opofrende søstre på vikariatets stasjoner — nemlig en søt Ringeriksdame og tre pene små bikjer, alt sammen de flittige hendes verk. Tusen takk, moder Martine! Til vårt stabbur er ankommet en diger spekepølse og mer heilnorsk mat er anmeldt — alt til utlodning. Men selv om man ikke vinner her behøver man ikke å sulte: kaffistovaen venter med kaffi, lefse og lompe — pølsemannen kommer med varme «porser» til dem som fryser, mens tela-frau blir servert dem som har det for varmt. Ja, det er et lite utsyn over de materielle gleder — det beste vi har å by forteller vi til sist skjønt det alle kvelder kommer først: vårt kunstneriske program fra scenen. Om dette henviser vi til neste nummer av «St. Olav» — her skal bare røbes at vi har scener av «Per Gynt», norsk sang og spill, omstreifere med sang og dans, sjømannsdans, felespill, hallingkast m.m. å by på — de siste poster med assistanse av unge kunstnere fra Inga Bjørnsøns barneteater. De fleste av de opptredende bærer ekte og stilrene norske folkedrakter fra forskjellige deler av landet.

Fra søndag d. 13. ds. foregår forsalg av billetter til alle tre dager — entreen er satt så lavt som kr. 1.—, men vi vil jo gjerne se så mange som mulig hos oss!

La oss foregripe begivenhetens gang ved nu som punktum for dette lille oprop å sette de siste linjer av vår avslutningssang, skrevet for anledningen av en ung profesjonell visedikter —

for jo mere dere kan feste
kommer det vår ungdom tilbeste,
slik kan man tjene sig selv og sin neste —
hjelp oss litt med en god appetitt!

Altså: «Til gilde med Per Gynt»!
enten 20., 23. eller 27. februar —
helst: både — og —!

Drepende replikk.

Under denne overskrift leser vi i «Arbeiderbladet» (4/2) følgende fornøielige anekdote, for hvis autenticitet vi dog ikke tør garantere:

Den romersk-katolske biskop av Münster preket i sin katedral om kirkens innflytelse på de unges opdragelse. Da reiste sig en uniformert nazist bakerst i kirken og — vel med henblikk på de romerske presters cølibat — ropte han:

— Hvad vet den som hverken har hustru eller barn om ungdommen?

Biskopen svarte øieblikkelig med streng røst:

— Hyss! Jeg tillater ikke at det blir fremsatt spørsmål som så dypt krenker vår fører Adolf Hitler!

Og derefter bøide forsamlingen sig fremover
som til bønn.....

Innsendt.

I «America» et av de største katolske tidsskrifter i De forenede Stater finner jeg følgende korte, men fyndige artikkel under spalten «Editorials» — redaksjonelt:

Selvfornektelse.

«Vi er ikke på noen måte tilhengere av «forbud». Vi tar absolutt avstand fra en slik tankegang. Men, som biskopen av Fort Wayne har skrevet i en rundskrivelse til geistligheten i sitt bispedømme, (hvori han forbyr salg eller skjenkning av berusende drikke «under kirkelige foreningsmøter eller offentlige tilstelninger ledet av katolske organisasjoner») — «hver eneste katolikk må helt og holdent være besjelt av måteholdets tankegang. Det skulde være uhyre tjenlig om hver eneste katolsk forening eller organisasjon i dette land vilde følge den regel biskopen av Fort Wayne her oppstiller for sitt bispedømme. Ja, vi går lengre enn og ønsker at denne holdning må bli den vanlige i hver eneste katolsk familie. Vår tid trenger selvfornektelse såvelsom måtehold».

Muligens en tanke også på denne side Atlanteren.

X

Bibelen i alle katolske hjem

St. Birgittaforeningen, Arendal kr. 25.—
Før innkommet » 2383,10

Ialt kr. 2408,10

Hvem har

i sin bokhylle, kanskje dekket med et godt lag hyllestøv:

Gerhard Rauschen: «Apologetikk i grunntrekk» og «Sedelære»?

I bokhyllen gjør disse neppe nevneverdig nytte for sig. Men i en igangsatt studiekrets trenges adskillige eksemplarer av disse to heftene. Dessverre er de utsolgt i bokhandel og fra forlag, derfor denne henvendelse.

Vær altså venlig: «Kikk etter i bokhyllen og send (gratis eller mot refusjon av utlegg) dem til

Katolsk Oplysningsbyrå,
Akersveien 5, Oslo.

Herhjemme.

Oslo. O.K.Y.'s ordinære generalforsamling blev avholdt 16/1 kl. 8. Valget fikk følgende utfall: Formann: Øivind Olafsen, viceformann Gunnar Geist, kasserer Chr. Christensen, sekretær Øistein Larsen. Varamenn: 1. Torolf Taxt, 2. André Bongart. Til revisor valgtes Alfred Taxt og til materialforvalter Erik Hadland. Regskap og årsberetning blev oplest og vedtatt. Forslag til endringer i 2 av foreningens lovparagrafer, fremsatt av formannen, blev vedtatt enstemmig. — Derefter selskapeleg samvær.

— Søndag 6/2 avholdt O. K. Y. møte i klubblokalet. Pater Leo van Eekeren, O.F.M., som på meget kort varsel hadde påtatt sig å være kveldens foredragsholder, da den oprinnelige var blitt syk, holdt et meget interessant foredrag om «Quadragesimo Anno». Han blev lønnet med sterkt bifall av tilhørerne for den greie måte hvorpå han fremla de store sosiale spørsmål som «Quadragesimo Anno» behandler. Man gikk derefter over til kaffen med tilbehør som blev nydt med vanlig appetitt. Kveldens redaktør, Torleif Aarestrup, leverte en meget god avis. Et eksempel til efterfølgelse!

Drammen. Efter vår meget vellykkede juletreffest avsluttet St. Elisabetsforeningen å arrangere en foredragsaften som fant sted søndag 30. januar. Sammen med aftenens sympatiske foredragsholder, frk. Anna Bjerknes, gjorde en tallrik tilhørerskare i ånden den interessante reise «fra Vinterheimen til Solens land», Italia. Foredraget, som gang på gang vidnet om talerens skarpe iakttagelsesevne, blev illustrert med et veld av praktfulle lysbilleder og morsomme fotografier. En «amerikansk utlodning» som bød på visse spennende momenter, avsluttet denne særdeles vellykkede aften.

Hamar ledd av St. Olavs Forbund hadde 29.—1. X. et interessant foredrag over «Maihaugen» m. lysbilleder av frk. Marta Østensvik som høstet fortjent bifall. Efterpå hyggelig samvær.

L. P. M.

Bøker inngått til redaksjonen:

EINAR LEXOW, HENRIK GREVENOR, ANDERS BUGGE:
«Verdens Kunsthistorie». I. Oldtidens kunst i Europa og Orienten. II. Kristendommens kunst (Aschehoug).

CHARLES JOYS: «Hvad skjedde i Norge i 1537?» (St. Olavs Forbunds Forlag).

- og derute.

III. Internasjonale katolske pressekongress. Fra 19.—22. mai finner den 3. internasjonale katolske pressekongress sted i Wien — umiddelbart før den eukaristiske verdenskongress i Bukarest. Begge de store presseorganisasjoner «Commission Permanente Internationale Des Directeurs De Journaux Catholiques» og «Bureau International Des Journalistes Catholiques» vil delta. I Wien er allerede forbindelsene i gang til å gi deltagerne en hjertelig mottagelse og for å gjøre oppholdet i den østerrikske hovedstad så behagelig som mulig. Det derværende presseforbund har stillet sine vakre i centrum beliggende lokaler til disposisjon for kongressens møter, og både kardinalerkebiskop dr. Innitzer som forbundskansleren dr. Schuschnigg ønsker personlig å hilse på deltagerne. En rekke kunstneriske tilstelninger vil avslutte hver møtedag og såvel nasjonalbiblioteket, en av Europas eldste boksamlinger, som «Albertina», den berømte samling av kobberstikk og håndtegninger, vil arrangere separatutstillinger av sine største skatter. De østerrikske samferdselsmidler innrømmer alle en betydelig rabatt.

Spanske barn vender hjem. 165 spanske barn er nu vendt tilbake efter å ha opholdt sig i Belgia. Det er den pavelige nuntius og det internasjonale Røde Kors som har arrangert deres hjemreise. I Irun blev de mottatt av sine pårørende. Deres opphold i Belgia er blitt bekostet av den belgiske kardinalprimas van Roey.

Nederland. Den virksomme katolske socialminister Romme har tilstillet arbeidsdepartementet utkast til et lovforslag, som skal beskytte familiene med særlig henblikk på barnetilveksten. Det har alltid ligget ministeren sterkt på sinne å gi de barnerike familier så gode eksistens- og utviklingsbetingelser som mulig.

Efter lovforslaget skal enhver i Nederland boende arbeider med fler enn 2 barn under 15 år ha rett til et barnetillegg i lønnen i form av 3 % av daglønnen ekstra for hvert barn. Pengene dertil skal utredes av arbeidsgiverne efter bestemte regler.

De katolske skoler i Nederland. Noen meget interessante og talende tall fra det katolske skolevesen i Holland: 455 000 elever frekventerer katolske folkeskoler — 26 000 middelskolen og 4093 gymnasiene. Dette antall elever fordelt på 2691 skoler: 2378 folkeskoler, 271 middelskoler, 42 gymnasier med ialt 12 911 lærere.

64 katolske fagskoler besøkes av 9370 elever — 243 aftenskoler har 2887 elever. 38 høiere handelskursus sin utdanning i katolske anstalter. Disse tall er imponerende, især når man husker at de katolske internater og presteseminar med ca. 11 000 studenter samt det katolske keiser Karl universitetet i Nymegen og den katolske handelshøiskole i Tilburg med rundt 700 elever ikke er inkludert i dem!

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri.
(Inneh. Alf & Johs, Grønli).